

SUPPLEMENT

TO THE

BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

THURSDAY, 24TH JULY 1862.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

The following Bill, with Statement of Objects and Reasons, is published, as required by the Rules of the Council of the Governor of Bombay for the purpose of making Laws and Regulations.

A Bill for the Registry of Vessels and Levy of Pilotage Fees on the River Indus.

Whereas it is expedient to provide for the Registry of Vessels plying on the River Indus, and its Tidal Channels, within the Province of Sind, and for the establishment of competent Pilots at certain places on the same, and for the levying of certain Fees in respect of the said Registry of Vessels, and the said establishment of Pilots: And whereas it is expedient to indemnify certain Officers in respect of certain acts done by them, in pursuance of the orders of the Commissioner in Sind, regarding the levying of Fees on account of the Registry of Vessels, and the Pilot Establishment on the River Indus and its Tidal Channels aforesaid; It is enacted as follows:—

I. From the date of the passing of this Act, every Vessel plying in the River Indus and its Tidal Channels, within the province of Sind, shall be

Vessels to be marked or branded with a Number assigned for the same.

marked or branded with a Number assigned for the same, by an Officer authorised to make such Registry as is hereinafter mentioned, and also with the amount of burden of the same, and with a letter indicating the place where the same has been registered.

II. The name and number of every such Vessel plying as aforesaid, and her burden, and also the name or names of the owner or owners thereof, shall be registered in a book to be kept for that purpose by a person authorised to make such Registry; and whenever any change shall

The Name, Number, Burden, &c. to be registered.

take place in the burden of such Vessel plying as aforesaid, or in the name or names of the owner thereof, such Registry shall be made again.

III. The owner or owners of every such Vessel plying as aforesaid, shall, if the same have not been already registered before the passing of this Act, apply to the person authorised to make such Registry in respect of the same, in order to have such Registry made, or in order to have such Registry made again as aforesaid.

IV. The owner or owners of every such Vessel plying as aforesaid shall apply for and obtain a Certificate of Registry as aforesaid; and in the case of any Certificate being lost or destroyed, a renewed Certificate may be obtained in the same manner, and on the payment of the Fees hereinafter mentioned.

Amount of Fees for Registration.

V. The owner or owners of all such Vessels plying as aforesaid, or being Registered as aforesaid, shall pay—

For each Certificate of Registry for a Vessel not exceeding 4 tons burden per annum 1 Rupee.

For each Certificate for a Vessel exceeding 4 tons burden, and not exceeding 20 tons burden per annum 5 Rupees.

For each Certificate for a Vessel exceeding 20 tons burden, and not exceeding 80 tons burden per annum .. . 7 Rupees.

And for each Certificate for a Vessel exceeding 80 tons burden, for each ton in excess, in addition to a Fee of 7 Rupees per annum, 2 Annas.

VI. The person or persons so authorised to make such Registry as aforesaid shall receive the Fees payable for the same, and shall apply them to such purpose as the Commissioner in Sind may direct.

VII. The owner or owners or Commander of every such Vessel plying as aforesaid, shall produce, on demand thereof by any public Officer entitled to demand the same, the Certificate so directed to be applied for and obtained in respect of such Vessel plying aforesaid.

VIII. In case any such Vessel plying as aforesaid shall not be so marked or branded, in all respects as hereinbefore directed; or in case any such Vessel plying as aforesaid, shall not be furnished with such Certificate as hereinbefore specified; or in case the owner or owners of any such Vessel plying as aforesaid shall not produce such Certificate on demand thereof, as hereinbefore directed, the owner or owners of any such Vessel plying as aforesaid shall be liable to a fine of ten times the amount of the Fees payable annually, in respect of the Certificate of Registry of such Vessel; which fine may be recovered on conviction before any Magistrate, Justice of the Peace, or person exercising any of the powers of a Magistrate having jurisdiction within the province of Sind, by sale of such Vessel, her furniture, ammunition, tackle and apparel: And such fine shall be payable as often as the owner or owners, or Commander of any such Vessel plying as aforesaid, shall make such default as aforesaid provided every such subsequent default be made after expiration of one month from the date of the last conviction.

IX. There shall be maintained such Establishment of Pilots and of Pilot Boats, and at such place or places at or in the vicinity of the village of Khetty, near the mouths of the River Indus, as the Commissioner in Sind may, from time to time, direct by any such rule as he is hereinafter authorised to make.

X. The Commander of every Vessel passing through the Hujamree or the Keddywaree mouths of the River Indus shall pay to such person as may be authorised to receive the same, a fee at the rate of nine pies for

every ton of the burden of such Vessel; and, in consideration thereof, the Commander aforesaid shall be entitled to receive the services of one of the Pilots aforesaid in piloting the said Vessel throughout the said passage.

XI. During that portion of the year in which the passage of Vessels through the Hujamree and Keddywaree mouths of the River Indus is impeded — that is to say, between the first day of June and the first day of November, there shall be maintained such Establishment of Pilots and Pilot Boats, and at such place or places on the Tidal Channels between the port of Ghizree and the River Indus as the Commissioner in Sind may, from time to time, direct by any such rule as he is hereinafter authorised to make.

XII. The Commander of every Vessel passing through any of the Tidal Channels aforesaid during the portion of the year aforesaid, shall pay to such person as may be authorised to receive the same a fee at the rate of nine pies for every ton of the burden of such Vessel; and in consideration thereof, the Commander aforesaid shall be entitled to receive the services of one of the Pilots aforesaid in piloting the said Vessel throughout the said passage.

XIII. In case the Commander of any such Vessel as aforesaid shall refuse or neglect to pay to the officer authorised to receive the same, the fee payable in respect of the pilotage of such Vessel, such Commander shall be subject to a fine of ten times the amount of the said fee; and such fine may be recovered on conviction before any Magistrate, Justice of the Peace, or person exercising any of the powers of a Magistrate having jurisdiction within the province of Sind, by sale of such Vessel, her furniture, ammunition, tackle, and apparel.

XIV. It shall be lawful for the Commissioner in Sind, from time to time, to appoint such person or persons, and to suspend and remove the same, and to make such rules, and to alter and cancel the same, as may be necessary for carrying out the provisions of this Act; provided that all such rules, and all appointments of persons empowered to Register Vessels, and receive Fees under this Act, shall be notified in the *Government Gazette*.

XV. All persons acting under the authority of the Commissioner in Sind are hereby indemnified, freed, and discharged from and against all actions, suits, prosecutions, and penalties whatsoever, for, or on account, or in respect of all, or any Acts, matters, and things whatsoever done, ordered, directed, or authorised by any of them, in respect to the levying of Fees on account of the Registry of Vessels, and on account of the Pilotage of Vessels on the River Indus and its Tidal Channels aforesaid; so only, and provided that such acts, matters, and things shall have been done, ordered, directed, or authorised *bonâ fide*, and in accordance with, and under the authority of the rules for the Registry of Vessels issued by the Commissioner in Sind, on the 20th day of December 1861, and notified in the *Government Gazette*, on the 2nd day of January 1862, and in accordance with, and under the authority of the rules for the Pilotage Establishment for the mouths of Indus, issued by the Commissioner in Sind on the 27th day of November 1861, and notified in the *Government Gazette*, on the 12th day of December 1861.

XVI. This Act shall come into operation on the day of 1862.

* Commencement of Act.

STATEMENT OF OBJECTS AND REASONS.

A set of Rules for the Pilot Establishment at the mouths of the River Indus was issued by the Commissioner in Sind on the 27th November 1861, and notified in the *Government*

Gazette on the 12th December 1861. Rules for the Registry of Vessels on the Indus were issued by the Commissioner on the 20th December 1861, and notified in the *Government Gazette*, of the 2nd January 1862.

2. These Rules have hitherto been enforced; but lately the Agent of a private Company, whose Steamers run upon the River, has protested against paying Pilotage Fees, on the ground that the Company keep up their own staff of Pilots. As the Steamers of this Company have the benefit of the Stationary Boat, anchored to show the Channel over the Bar, as well as of the great Beacon at the mouth, and the two smaller Beacons inside, by which the Channel is marked off for a considerable distance; and as they clearly derive advantage by the expenditure of the funds realised on the general conservancy of the River, their claim to exemption is certainly not founded on justice, but without a legislative enactment, it is difficult to enforce payment. An Act appears necessary also to enable the authorities legally to punish disobedience of the Registry Rules.

By order of His Excellency the Governor in Council,

LYTTELTON H. BAYLEY,

Deputy Secretary to Government.

Poona, 19th July 1862.

मुंबई येथील लेजरलेटिव खात्यांत धांललेले कामाचें प्रोसिडिंग.

बंदेगान आलीनवाव मुस्तताव हजरत आनरबल गवरनर सहिब बाहादूर जंजिरे मुंबई यांचे कानून व कायदे करण्याविषयींचे कौन्सिलाचे नियमां प्रमाणे खाली लिहिलेला आकटाचा मसुदा हेतुचे व करणांचे तपशिलासुद्धां प्रसिद्ध केला असे.

सिंधु नदींत फिरणारीं गलबतें नोंदण्या विषयीं व तेथें पॅलटेंज फी (झणजे मार्ग दाखविणाऱ्याची फी) घेण्याविषयींचे आकटाचा मसुदा.

सिंध देशांत सिंधु नदींत व त्या नदीस भरती येउन भरलेले खाड्यांत फिरणारीं गलबतें नोंदण्याविषयीं आणि त्या नदींत कित्येक जागीं हुशार पॅलट (मार्ग दाखविणारे) ठेवण्याविषयीं आणि गलबतांचे सदहू नोंदीबद्दल व पॅलटांचे सदहू खात्याबद्दल कांहीं फी घेण्याविषयीं नियम ठरविणे योग्य आहे आणि सिंधु नदींत व त्या नदीस भरती येउन भरलेले सदहू खाड्यांत फिरणारीं गलबतें नोंदण्या संबंधी व तेथील पॅलटांचे खात्या संबंधी फी घेण्या प्रकरणीं सिंध येथील कमिशनराने केलेले हुकुमां अन्वये कित्येक अंमलदारांनीं कामे केलीं असतील त्यांबाबद त्यांस निजोखमी करणे योग्य आहे यास्तव खाली लिहिल्या प्रमाणे ठरविलें आहे.

उद्देश.

१. सिंध देशांमध्ये सिंधु नदींत व त्या नदीस भरती येउन भरलेले खाड्यांत फिरणारे गलबतांवर हा आकट ठरल्या नंतर या आकटांत पुढें सांगितल्या प्रमाणे ज्या अंमलदारास गलबतें नोंदण्याचा अधिकार दिला असेल त्याणे दिलेला नंबर घालावा किंवा डागून काढावा आणि त्या गलबताचें बार्दान किती आहे त्याची रकम आणि तें गलबत ज्या जागीं नोंदलें असेल ती जागा दर्शविणारे अक्षरही त्यावर घालावें किंवा डागून काढावें.

गलबतास नंबर दिला असेल तो त्यावर घालावा किंवा डागून काढावा.

२. सदहू प्रमाणे गलबतें नोंदण्याचा ज्या मनुष्यास अधिकार दिला असेल त्याणे एक वही ठेवून तींत सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबताचें नाव व नंबर व त्याचें बार्दान व त्याचे मालकाचें नाव किंवा मालकाचीं नांवें दाखल करावें आणि सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबताचे बार्दानांत किंवा त्याचे मालकाचे नावांत फेरफार झाला असतां सदहू प्रकारची नोंद पुनः करावी.

नाव नंबर, बार्दान, वीगे नोंदावें.

३. सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबत हा आकट ठरण्यापूर्वींच नोंदलेलें नसेल तर तसें गलबत नोंदण्या विषयीं ज्या मनुष्यास अधिकार मिळालेला असेल त्या मनुष्याकडे तें गलबत नोंदण्या विषयीं किंवा सदहू प्रमाणे पुनः नोंदण्या विषयीं त्या गलबताचे मालकाने किंवा मालकानी अर्ज करावा.

नोंदण्यासाठीं गलबताचे मालकांनीं अर्ज करावा.

४. सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबताचे मालकाने किंवा मालकानी अर्ज करून सदहू प्रकारचे नोंदीचा दाखला घ्यावा आणि दाखला सांडला किंवा त्याचा नाश झाला तर नवीन दाखला त्याच रितीने मागितला असतां व या आकटांत पुढें सांगितलेली फी दिली असतां मिळेल.

दाखला सांडला असतां नवीन दाखला घ्यावा.

५. सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबत नोंदलें झणजे त्याचे मालकाने किंवा मालकानी खाली लिहिल्या प्रमाणे फी दिली पाहिजे; झणजे

नोंदण्याबद्दल फीची रकम.

ज्या गलबताचें बार्दान ४ टनांवर नसेल तशे गलबताचें नोंदीचे प्रत्येक
दाखल्या वदल दरसाल १ रुपया.

ज्या गलबताचें बार्दान ४ टनांवर असेल आणि २० टनांवर नसेल तशे
गलबताचे प्रत्येक दाखल्या वदल दरसाल ५ रुपये.

ज्या गलबताचें बार्दान २० टनांवर असेल व ८० टनांवर नसेल तशे
गलबताचे प्रत्येक दाखल्या वदल दरसाल ७ रुपये.

ज्या गलबताचें बार्दान ८० टनांवर असेल त्या गलबताचे प्रत्येक
दाखल्या बाबद ७ रुपयांचे फी खेरीज आणखी ८० टनांवरील प्रत्येक
व्यारीती टनां वदल दरसाल २ आणे.

फी कोणी घ्यावी व कोणते
कामास लावावी.

६. सदहू प्रमाणे नोंदण्याच्या अधिकार ज्या मनुष्यास किंवा मनुष्यांस दिला असेल
त्याणे किंवा त्याणीं नोंदी वदल फी घ्यावयाची ती घ्यावी आणि सिंध येथील कमिशनर फर-
मावील त्या कामास लावावी.

नोंदीच्या दाखला मागितला
म्हणजे दाखवावा.

७. सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबता बाबत दाखला अर्ज करून घेण्या विषयी वर
सांगितलें आहे तो दाखला पाहाण्यास मागण्याच्या अधिकार ज्या सरकारी अंमलदारास
असेल त्याणे तो पाहाण्यास मागितला असतां सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबताचे मालकाने
किंवा मालकांनीं किंवा कम्यांडराने दाखविला पाहिजे.

या आक्टाचे ठराव तोडलें
असतां शिक्षा होईल ती.

८. सदहू प्रमाणे फिरणारे कोणतेही गलबतार या आक्टांत मागें सांगितल्या प्रमाणे नंबर
वंगरे सर्व घातलें नसेल किंवा डागून काढलें नसेल; अथवा सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबतास
या आक्टांत मागें सांगितल्या प्रमाणे दाखला मिळालेला नसेल अथवा सदहू प्रमाणे फिर-
णारे गलबताच्या मालक किंवा गलबताचे मालक सदहू प्रकारच्या दाखला मागितला असतां
या आक्टांत मागें सांगितल्या प्रमाणे हजर न करतील तर त्या गलबताच्या एक किंवा
अधिक मालक असतील ते गलबत नोंदण्याचे दाखल्या बाबद वार्षिक फी घ्यावी लागते त्या
फीचे रकमेचे दसपटी पर्यंत दंडास पात्र होतील; आणि सिंध देशांत हुकुमत असणारे
माजिस्ट्रेटा समक्ष किंवा जस्टिस आफ धी पीसा समक्ष किंवा माजिस्ट्रेटाचे अधिकार चाल-
विणारे मनुष्या समक्ष त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां सदहू दंड सदहू प्रकारचें गलबत
व त्याचें सामान व युद्ध सामग्री व नांगर व दोन्या व कपडे व शिडें वंगरे विकून वसूल
करावा; आणि सदहू प्रमाणे फिरणारे गलबताच्या मालक किंवा गलबताचे मालक किंवा
कम्यांडर जितके वेळ सदहू प्रमाणे गुन्हा करितील तितके वेळ सदहू प्रमाणे त्यांस दंड
द्यावा लागेल. परंतु असें ठरविलें आहे कीं गुन्हाची ज्या तारिखेस एक वेळा शाबिती झाली
असेल त्या तारिखे पासून एका महिन्या नंतर पुढील गुन्हा घडला असेल तर मात्र
पुनः दंड होईल.

खेटी गांवांत किंवा त्या गावां
नजीक पैलटाचें व पैलट बोटी-
चें खातें ठेवावें.

९. या आक्टांत पुढें जशीं कानून करण्याच्या सिंध येथील कमिशनरास अधिकार दिला
आहे तशीं कानून करून वेळोवेळीं कमिशनर फरमावील त्या जागीं किंवा सिंधू नदीच्या मुखा-
जवळ खेटी गांवांत किंवा खेटी गांवांचे नजीक पैलटाचे व पैलट बोटीचें खातें ठेवावें.

गलबतांस पैलट दिला
असतां फी पडेल.

१०. फी घेण्याच्या अधिकार ज्या मनुष्यास असेल त्यास सिंधू नदीचे हजामडी किंवा
केडीवाडी मुखांतून जाणारे प्रत्येक गलबताचे कम्यांडराने आपले गलबताचे वारदानाचे प्रत्येक

टनावदल नऊ पईप्रमाणे फी दिली पाहिजे आणि फी दिली म्हणजे सदहू मार्गाने गलबत नेण्यासाठी सदहू पैकीं एक पेलट सदहू प्रकारचे कम्पांडरास मिळेल.

११. सिंधु नदीचे हज्यामडी व केडडीवाडी मुखांतून गलबतास जाण्याची हरकत वर्षाचे ज्या भागांत होत असते त्या भागांत म्हणजे जून महिन्याचे पहिले तारसे पासून नवेंबर महिन्याचे पहिले तारिखे पर्यंत गिझडी बंदर व सिंधु नदी यांचे दरमियान त्या नदीस भरती येउन भरलेले खाडयांत खाली लिहिलेलें प्रकारचे पेलटाचें व पैसेट बोटीचें खातें खाली लिहिलेले प्रकारचे जागीं ठेवावें म्हणजे या आवटांत पुढें जशी कानुं करण्याचा सिंध येथील कमिशनरास अधिकार दिला आहे तशी कानुं करून कमिशनर वेळेवेळीं फरमावील त्या जागीं व तशे पेलटांचे व पेलटबोटींचें खातें ठेवावें.

सिंधु नदीचे हज्यामडी व केडडीवाडी मुखाजवळ पेलटांचें व पेलट बोटीचें खातें ठेवावें.

१२. फी घेण्याचा अधिकार ज्या मनुष्यास असेल त्यास भरतीने भरलेले सदहू प्रकारचे खाडयांतून जाणारे प्रत्येक गलबताचे कम्पांडराने आपले गलबताचे बारदानाचे प्रत्येक टनावदल नऊ पई प्रमाणे फी दिली पाहिजे आणि फी दिली म्हणजे सदहू मार्गाने गलबत नेण्यासाठी सदहू पैकीं एक पेलट सदहू प्रकारचे कम्पांडरास मिळेल.

सदहू प्रकारचे खाडयांत गलबतास पेलट दिला असतां फी पडेल ती.

१३. फी घेण्याचा अधिकार मिळालेले अमलदारास सदहू प्रकारचे गलबताचा कम्पांडर गलबतास पेलट देण्याबद्दल फी यावयाची ती देण्यास नाहीं म्हणेल किंवा हयगय करील तर त्या कम्पांडरास सदहू फीचे रकमेचे दसपटी इतका दंड होईल आणि त्या गोष्टीची शाबिती सिंध देशांत हुकुमत असणारे कोणतेही माजिस्ट्रेटसमक्ष किंवा जस्टिस आफ द पीसा समक्ष किंवा माजिस्ट्रेटाचे अधिकार चालविणारे मनुष्यासमक्ष झाली असतां सदहू दंड तें गलबत व त्या गलबताचें सामान व युद्धसामग्री व नांगर व कपे व शिडें वगैरे विकून वसूल करावा.

फी न देण्याबद्दल शिक्षा होईल ती.

१४. या आवटांतल ठराव अमलांत आणण्यासाठी जरूर असेल त्या प्रमाणे वेळेवेळीं मनुष्य किंवा मनुष्ये नेमण्याचा व त्यांस कामावरून महकुव करण्याचा व दूर करण्याचा अधिकार आणि जरूर असेल त्या प्रमाणे कानुं करण्याचा व त्यांत फेरफार करण्याचा व त्या रद्द करण्याचा अधिकार सिंध येथील कमिशनरास आहे. परंतु असें ठरविलें आहे कीं सदहू प्रकारच्या सर्व कानुं आणि या आवटा अन्वये गलबतें नोंदण्याचा व फी घेण्याचा अधिकार दिलेले मनुष्यांच्या नेमणुका होतील त्या सर्व सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध केल्या पाहिजेत.

सिंध येथील कमिशनराने जरूर असेल त्या प्रमाणे मनुष्ये नेमावीं व त्यांस कामावरून महकुव करावीं आणि कानुं कराव्या व त्यांत फेरफार करावा.

१५. गलबतें नोंदण्या बद्दल आणि सिंधु नदीत व त्या नदीस भरती येउन भरलेले खाडयांत गलबतास पेलट देण्या बद्दल फी घेण्या विषयी कोणतीही कृत्ये किंवा कामे किंवा गोष्टी सिंध येथील कमिशनराचे हुकुमावरून चालणारे मनुष्यां पैकीं कोणतेही एका मनुष्याने खाली लिहिल्या प्रमाणे केल्या असतील किंवा करण्याचा हुकूम केला असेल किंवा फरमाविलें असेल किंवा अधिकार दिला असेल तर मात्र त्यासाठी किंवा त्याबद्दल त्या मनुष्यावर फियादी किंवा दावे किंवा खटले चालण्याचें किंवा शिक्षा होण्याचें जोखीम त्यास सर्वावरून या कलमाअन्वये दूर केलें आहे, व त्या जोखिमांतून ते मोकळे व खुले आहेत असें समजावें म्हणजे गलबतें नोंदण्याविषयी सिंध येथील कमिशनराने तारीख २०वा माहे डिसेंबर सन १८६१ रोजी कानुं करून त्या तारिख २ री ज्यान्युआरी सन १८६२ रोजी सरकारी ग्याझेटांत प्रसिद्ध केल्या आहेत त्याप्रमाणे व त्यांचे आधाराने आणि सिंधु नदीचे मुखावरील पेलटांचे खात्याविषयी सिंध येथील कमिशनराने तारीख २७वा माहे नवेंबर सन १८६१ रोजी कानुं करून त्या तारीख १२वी माहे डिसेंबर सन १८६१ रोजी सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध केल्या आहेत त्याप्रमाणे व त्यांचे आधारवरून सदहू कृत्ये किंवा कामे किंवा गोष्टी खरे इमानाने मात्र केल्या असतील किंवा करण्याचें फरमाविलें असेल किंवा अधिकार दिला

सिंध येथील कमिशनराचे हुकुमावरून चालणारे मनुष्यांनी फी वगैरे घेण्याबाबत जें काहीं केलें असेल त्याचें जोखीम त्यावरून दूर करण्याविषयी.

असेल तर मात्र त्यासाठी किंवा त्याबद्दल त्या मनुष्यावर फिर्यादी किंवा दावे किंवा खटले चालण्याचे किंवा शिक्षा होण्याचे अखिाम त्यावरून दूर केलें आहे व त्या जोखिमांतून ते मोकळे किंवा खुले आहेत असे समजावें.

आक्ट केव्हा चालू होईल.

१६. हा आक्ट सन १८६२ चे

महिऱ्याचे

तारिखेस अमलांत येईल.

हेतुंचा व कारणांचा तपशील.

सिंधु नदीचे मुखावरील पैलट खात्यासाठी सिंध येथील कमिशनर साहेबानी तारीख २७ वी माहे नेंवेंबर सन १८६१ रोजी कानून त्या तारीख १२ वी माहे डिसेंबर सन १८६१ रोजी सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध केल्या. सिंधु नदींत फिरणारी गलबतें नोंदण्या विषयीं कानून कमिशनर साहेबानी तारीख २० वी माहे डिसेंबर सन १८६१ रोजी कानून त्या तारीख २ री ज्युन्युअरी १८६२ रोजी सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध केल्या.

२. या कानून प्रमाणे आज पर्यंत काम चाललें होतें परंतु एका खानगी कंपनीच्या आग-बोटी नदींत फिरतात त्या कंपनीचे मुखत्याराने आपले कंपनीचे पैलट आहेत ही सबब सांगून आलीकडे पैलटांची फी देण्यास हरकत केली. नदीच्या मुखावर मोठा दिवा आहे आणि आंतले बाजूस दोन लाहान दिवे आहेत तेणे करून पुष्कळ अंतरा पर्यंत खाडीची हद्द दिसते आणि तसेंच दांड्यावरील मार्ग दाखविण्या साठी तेथे बोट नांगरून ठेवलेली आहे त्या पासून ही या कंपनीचे आगबोटीस उपयोग होतो आणि उत्पन्न झालेला पैका नदीचे एकंदर बंदोबस्ता बद्दल खर्च होतो त्या खर्चा पासून ही त्या आगबोटीस फायदा होतो हें उघड आहे सबब फीचे माफी विषयीं ते दावा करितात तो खचित न्यायास अनुसरून नाहीं. परंतु कायद्याचा आधार असल्या वाचून फी वसूल करता येत नाहीं. गलबतें नोंदण्याच्या कानून प्रमाणे न चालल्या बद्दल कायदेशीर रितीने शिक्षा करण्याच्या अखत्यार तेथील अधिकाऱ्यास देण्या साठीही आक्ट जरूर आहे असें नजरेस येतें.

बमुजिबे हुकूम बंदेगान आलीनवाब मुस्तताब हजरत

आनरबल गवरनर साहेब बाहादूर दरइजलास कौन्सिल.

लिटलटन हालीओक वेली साहेब,

डेपुटी सेक्रेटरी निसवत सरकार यांची सही.

मुकाम पुणे, कौन्सिलाची कचेरी.

तारीख १९ वी माहे जुलै सन १८६२.

(True translation)

VENAYEK WASSODEW,

Oriental Translator to Government.

મુંબઈનાં લેનિસલેટિવ ખાતામાં ચાલેલાં કામનું

ત્રાસિડિંગ.

બંદોગાન આલીનવાખ મુસ્તેતાખ હજરત આનરબલ ગવરનર સાહેબ બહાદુર જંગેરે મુંબઈની કાયદા તથા કાનુનો કરનારી કૌન્સિલના નિયમ પ્રમાણે હેઠળ લખેલાં આક્ટનો મસુદો તેનાં કારણની તથા સખખોની વિગત સાથે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

સિંધૂનદીમાં ફરનારાં વાંઠાંણુ નોંધવા ખાખત તથા ત્યાંહાં પેલટન ફી (એટલે રસ્તો દેખાડનારની ફી) લેવા ખાખતના આક્ટનો મસુદો.

સિંધ દેશમાં સિંધૂનદીમાં તથા તે નદીની બરતીએ કરીને બરાયલી ખાડીમાં ફરનારાં વાંઠાંણુ નોંધવા ખાખત અને તે નદીમાં કેટલી એક જગાએ હુશિયાર પેલટ (રસ્તો દેખાડનારા) રાખવા ખાખત અને વાંઠાંણુની સદર્હૂ નોંધણી ખાખત તથા પેલટનાં સદર્હૂ ખાતાં ખાખત કંઈકી લેવાખાખત નિયમ ઠરાવવા યોગ્ય છે અને સિંધૂ નદીમાં તથા તે નદીની બરતીએ કરીને બરાયલી સદર્હૂ ખાડીમાં ફરનારાં વાંઠાંણુ નોંધવા ખાખત તથા ત્યાંહાંના પેલટનાં ખાતાં ખાખત ફી લેવાસાથે સિં ૧ના ક.મેર નરે જે હુકમ કર્યો છે તે હુકમ પ્રમાણે કેટલાએક અંમલદારોએ કામો કર્યાં હોય તે ખાખતનો જોખમ તેઓને માથેથી ઉતારવા યોગ્ય છે વાસ્તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે.

૧. સિંધ દેશ મધે સિંધૂનદીમાં તથા તેની બરતીએ કરીને બરાયલી ખાડીમાં ફરનારાં વાંઠાંણુ ઉપર આ આક્ટ કર્યાપછી આ આક્ટમાં આગળ :હાં પ્રમાણે જે અંમલદારને વાંઠાંણુ નોંધવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તેણે આપેલા નંબર કાઢાડવા અથવા ડામ દધને પાડવા અને તે વાંઠાંણુનાં ખારદાનનો એટલે જેટલી (ખાંડીનું વાંઠાંણુ હોય તેટલી ખાંડીનો) આંકડો અને તે વાંઠાંણુ જે જગાએ નોંધ્યું હોય તે જગા જે અક્ષર ઉપરથી માલમ પડે તે અક્ષર પછું તે ઉપર કાઢાડવા અથવા ડામ દધને પાડવા.

વાંઠાંણુને નંબર આપ્યો હોય તે તેઉપર કાઢાડવા અથવા ડામ દધને પાડવા.

૨. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જે માંણસને વાંઠાંણુ નોંધવાનો અધિકાર આપ્યો હોય તેણે એક ચોપડી રાખીને તેમાં સદર્હૂ પ્રમાણે ફરનારાં વાંઠાંણુનું નામ તથા નંબર તથા ખારદાન અને તેના ધણીનું નામ અથવા ધણીઓનાં નામો દાખલ કરવાં. અને સદર્હૂ પ્રમાણે ફરનારાં વાંઠાંણુનાં ખારદાનમાં અથવા તેના ધણીનાં નામમાં ફેરફાર થાય ત્યારે પાછી ફરીથી નોંધણી કરાવવી.

નામ, નંબર, અને ખારદાન વગેરે નોંધવું.

૩. સદર્હૂ પ્રમાણે ફરનારં વાંઠાંણુ આ આક્ટ કર્યાં પહેલાં નોંધાવ્યું નહીં હોય તો તેવું વાંઠાંણુ નોંધવાનો જે માંણસને અધિકાર મળ્યો હોય તે માંણસને તે વાંઠાંણુ નોંધાવવાની અથવા સદર્હૂ પ્રમાણે પા ડી ફીથી નોંધણી કરાવવાની તે વાંઠાંણુના ધણીએ અથવા ધણીઓએ અરજ કરવી.

નોંધાવવા સાથે વાંઠાંણુના ધણીએ અરજ કરવી.

૪. સદર્હૂ પ્રમાણે ફરનારાં વાંઠાંણુના ધણીએ અથવા ધણીઓએ અરજ કરીને સદર્હૂ પ્રકારનો દાખલો લેવા. અને દાખલો આવાઈ જરો અથવા તેના નારા થરો તો નવો દાખલો તેજ રીતે માગરો અને આ આક્ટમાં આગળ કહેલી શી આપરો એટલે મળરો.

દાખલો આવાઈ જાય તો નવો દાખલો લેવા.

૫. સદર્હૂ પ્રમાણે ફરનારં વાંઠાંણુ નોંધ્યું એટલે તેના ધણીએ અથવા ધણીઓએ હેઠળ લખ્યાપ્રમાણે ફી આપવી જોઈયે; એટલે

નોંધવા ખાખતની શીખી રકમ.

જે વાંદાણું બારદાન ૪ ટન ઉપર નહીં હોય તે વાંદાણું નોંધણીના દરએક દાખલા બાબત દરવરસે. ૧ રૂપિયા.

જે વાંદાણું બારદાન ૪ ટન ઉપર હોય અને ૨૦ ટન ઉપર નહીં હોય તે વાંદાણુંના દરએક દાખલા બાબત દર વરસે. ૫ રૂપિયા.

જે વાંદાણું બારદાન ૨૦ ટન ઉપર હોય અને ૮૦ ટન ઉપર નહીં હોય તે વાંદાણુંના દરએક દાખલા બાબત દર વરસે. ૭ રૂપિયા.

જે વાંદાણું બારદાન ૮૦ ટન ઉપર હોય તે વાંદાણુંના દરએક દાખલા બાબત ૭ રૂપિયાની ફી સિવાય વળી ૮૦ ટન ઉપર જેટલા ટન હોય તેના દરટને દરવરસે. ૨ આના.

શી કોણે લેવી અને કયાં કામમાં વાપરવી.

૬. સદર્દ પ્રમાણે નોંધવાનો અધિકાર જે માણસને અથવા માણસોને આપ્યો હોય તેણે અથવા તેઓએ નોંધણી બાબત જે ફી લેવી હોય તે લેવી, અને સિંધના કમિશનર ફરમાવે તે કામમાં વાપરવી.

નોંધણીના દાખલા માગે એટલે દેખાડવા.

૭. સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણું બાબત દાખલો અરજી કરીને લેવાનું ઉપર કહ્યું છે તે દાખલો જોવાસાથે માગવાનો અધિકાર જે સરકારી અમલદારને હોય તે તે જોવાને માગે એટલે સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણુંના ધણીએ અથવા ધણીઓએ અથવા ક્યાંડે દેખાડવા જોઈએ.

આ આક્ટના ફરાવ તોડરો તો શિક્ષા થશે.

૮. સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણું ઉપર આ આક્ટમાં પાછળ કહ્યા પ્રમાણે નંબર વગેરે કાઢાડ્યા નહીં હશે અથવા ડામ દધને પાડ્યા નહીં હશે અથવા સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણુંને આ આક્ટમાં પાછળ કહ્યા પ્રમાણે દાખલો મળ્યા નહીં હોય અથવા સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણુંના ધણી અથવા ધણીઓ સદર્દ પ્રકારનો દાખલો માગ્યાપછી આ આક્ટમાં પાછળ કહ્યા પ્રમાણે રજી નહીં કરશે તો તે વાંદાણુંના એક અથવા વના ધણી હોય તેઓ વાંદાણું નોંધાવવાના દાખલા બાબત વરસો વરસ જે ફી આપવી પડે છે તેથી દરા ગણા આપેલ લગી દંડને લાયક થશે. અને જે માનિજેટને અથવા જરિટસ આફ ધી પીસને અથવા માનિજેટને અપભાર મલાવનારાં માણસને સિંધેરામાં હકુમત હોય તેની આગળ તે વાતની સાબિતી થશે તો તે દંડ તે વાંદાણું તથા તેનું સામાન તથા હુદ્દસામગ્રી તથા લંગર તથા દોરડાં તથા કપાઓ તથા સહોડો વગેરે વચ્ચીને વચ્ચલ કરશે. અને સદર્દ પ્રમાણે ફરનારાં વાંદાણુંના ધણી અથવા ધણીઓ અથવા ક્યાંડે વાર સદર્દ પ્રમાણે ગુન્હો કરે તેટલી વાર સદર્દ પ્રમાણે તેને દંડ આપવા પડશે. પણ એનું ઠરાવ્યું છે કે ગુન્હાની જે તારિખે એક વાર સાબિતી થઈ હોય તે તારિખથી એક મહિના પછી ગુન્હો થયો હશે તોજ પાછો દંડ થશે.

એટી ગામમાં અથવા એટી ગામની પાસે પૈલટનું અથવા પૈલટ બોટનું ખાતું રાખવું.

૯. જે કાનુન કરવાનો સિંધના કમિશનરને આ આક્ટમાં આગળ અધિકાર આપ્યો છે તે કાનુન કરીને સિંધૂનદીનાં યુખ પાસે એટી ગામમાં અથવા એટી ગામની નજીક કમિશનર વખતે વખતે ફરમાવશે તે જગ્યાએ પૈલટનું તથા પૈલટ બોટનું ખાતું રાખવું.

વાંદાણું પૈલટ આપવાની શી.

૧૦. શી લેવાનો અધિકાર જે માણસને હોય તેને સિંધૂનદીનાં હજમડી અથવા કેડી વાડી યુખમાંથી જનારાં દર એક વાંદાણુંના ક્યાંડે પોતાનાં વાંદાણુંનાં બારદાનના દરટને નવમહસિએ શી આપવી જોઈએ. અને શી આપી એટલે સદર્દ રસે વાંદાણું લઈજવા સાથે સદર્દ પૈલટમાંથી એક પૈલટ તે ક્યાંડે મળશે.

૧૧. સિંધુ નદીનાં હજમડી તથા કેડીવાડી મુખમાંથી વાંહાંણોને જવાની વરસના ને ભાગમાં હરકત થાય છે તે ભાગમાં એટલે જીન મહિનાની ૧ લી તારીખથી નવેમ્બર મહિનાની ૧ લી તારીખ સુધી ગિઝડી બંદર અને સિંધુ નદીની વચ્ચે તે નદીની ભરતીએ કરીને ભરાયલી ખાડીમાં હેઠળ લખેલા પ્રકારના પૈલટનું તથા પૈલટ ખોડોનું ખાતું હેઠળ લખેલા પ્રકારની જગાએ રાખવું, એટલે આ આક્ટમાં આગળ ને કાનુન કરવાનો સિંધના કમિશનરને અધિકાર આપ્યો છે તે કાનુન કરીને કમિશનર વખતે વખત કરમાવે તે જગાએ તથા તેવા પૈલટનું તથા પૈલટ ખોડોનું ખાતું રાખવું.

સિંધુ નદીનાં હજમડી તથા કેડીવાડી મુખમાંથી પૈલટોનું તથા પૈલટની ખોડોનું ખાતું રાખવું.

૧૨. ફી લેવાનો ને માંણસને અધિકાર હોય તેને ભરતીએ કરીને ભરાયલી સદ્દેખ ખાડીમાંથી જનારાં દરએક વાંહાંણના કચ્ચાંરે પોતાનાં વાંહાંણનાં પારદાનના દર ટને નવપદ લખે ફી આપવી જોઈયે. અને ફી આપી એટલે સદ્દેખ રસતે વાંહાંણ લઈ જવા સાથે સદ્દેખ પૈલટમાંથી એક પૈલટ તે કચ્ચાંડરને મળશે.—

સદ્દેખ પ્રકારની ખાડીમાં વાંહાંણને પૈલટ આપવાની શી.

૧૩. ફી લેવાનો ને અમલદારને અધિકાર મળ્યો હોય તે અમલદારને સદ્દેખ પ્રકારના વાંહાંણનો કચ્ચાંડર વાંહાંણને પૈલટ આપવા બાબતની ફી આપવી જોઈયે તે આપવાની ના કેહશે અથવા ગફલત કરશે તો તે કચ્ચાંડરને તે ફીથી દરાગણો દંડ થશે. અને ને માનિજેટને અથવા જરિસ આફ ધી પીસને અથવા માનિજેટના અખત્યાર ચલાવનારા માંણસને સિંધ દેશમાં હકુમત હોય તેની આગળ તે વાતની સામેતી થયા પછી તે દંડ તે વાહાણ તથા તે વાંહાંણનું સાંમન તથા હુદ સામગ્રી તથા લંગર તથા કપીઓ તથા સહેજો વગેરે વચ્ચીને વચ્ચલ કરશે.

શી નહીં આપશે તો શિક્ષા થશે.

૧૪. આ આક્ટના ઠરાવ અમલમાં લાવવા સાથે જરૂર હોય તે પ્રમાણે વખતે વખતે માંણસ અથવા માંણસો નેમવાનો તથા તેઓને કામ ઉપરથી મોકલ કરવાનો તથા દૂર કરવાનો, અને જરૂર હોય તે પ્રમાણે કાનુનો કરવાનો તથા તેમાં ફેરફાર કરવાનો તથા તે રદ કરવાનો અધિકાર સિંધના કમિશનરને છે. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે ઉપર કહેલી સંધળી કાનુનો અને આ આક્ટ પ્રમાણે વાંહાંણો નોંધવાના તથા શી લેવાના અધિકારવાળાં માંણસોની નેમણૂકા થાય તે સંધળી નેમણૂકા સરકારી આજેટમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવી જોઈયે.

સિંધના કમિશનરે જરૂર હોય તે પ્રમાણે માંણસો નેમવાં તથા તેઓને કામ ઉપરથી મોકલ કરવાં અને કાનુનો કરવી તથા તેમાં ફેરફાર કરવો.

૧૫. વાંહાંણો નોંધવા બાબત અને સિંધુ નદીમાં તથા તે નદીની ભરતીએ કરીને ભરાયલી ખાડીમાં વાંહાંણોને પૈલટ આપવા બાબત ફી લેવાસાથે કંઈ કૃત્ય અથવા કામ અથવા વાત સિંધના કમિશનરના હુકમ પ્રમાણે ચાલનારાં માંણસોમાંથી કોઈ માંણસે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરીહરો અથવા કરવાનો હુકમ કર્યો હરો અથવા કરમાવ્યું હરો અથવા અધિકાર આપ્યો હરો તોજ તે સાથે અથવા તે બાબત તે માંણસ ઉપર ફરિયાદી અથવા ઘવા અથવા કામ ચાલવાનો અથવા શિક્ષા થવાનો જોખમ તે સંધળાં માંણસોને માંથેથી આ કલમ પ્રમાણે ઉતાવ્યો છે તથા તેઓ તે જોખમમાંથી છુટકા છે તથા નિકળ્યા છે એવું સમજવું, એટલે વાંહાંણો નોંધવા બાબત સિંધના કમિશનરે તારીખ ૨૦મી માહિ ઉર્સેમ્બર સન ૧૮૯૧ને રોજ કાનુનો કરીને તારીખ ૨૭ જાન્યુઆરી સન ૧૮૯૨ ને રોજ સરકારી આજેટમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરી છે તે પ્રમાણે તથા તેને આધારે અને સિંધુ નદીના મુખ ઉપરના પૈલટનાં ખાતા બાબત સિંધના કમિશનરે તારીખ ૨૭મી માહિ નવેમ્બર સન ૧૮૯૧ને રોજ કાનુનો કરીને તારીખ ૧૨ મી માહિ ઉર્સેમ્બર સન ૧૮૯૧ને રોજ સરકારી આજેટમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તે પ્રમાણે તથા તેને આધારે સદ્દેખ કૃત્ય અથવા કામ અથવા વાત ખરા કમાનથીજ કરી હરો અથવા કરવાનું કરમાવ્યું હરો અથવા અધિકાર આપ્યો હરો તોજ તે સાથે અથવા

સિંધના કમિશનરના હુકમ પ્રમાણે ચાલનારાં માંણસો-એ શી વગેરે લેવાબાબત ને કંઈકર્યું હોય તેના જોખમ તે-ઓને માંથેથી ઉતારવા બાબત.

તે બાબત તે મોલસ ઉપર ફરિયાદી અથવા દીવા અથવા કામ ચાલવાનો અથવા શિક્ષા થવાનો જોખમ તેને માથેથી ઉતાર્યો છે તથા તેઓ તે જોખમમાંથી છુટ્યા છે તથા નિકળ્યા છે એવું સમજવું.

આ આક્રમણે ચાલ્યો થયો.

૧૬. આ આક્રમણ સન ૧૮૬૨ ના

મહિનાની તારીખે

અંમલમાં આવ્યો.

કારણની તથા સમજાવણી વિગત.

સિંધૂનદીનાં મુખ ઉપરના પેલટ ખાતાંસાથે સિંધના કમિશનર સાહેબે તારીખ ૨૭ મી માર્ચ નવેમ્બર સન ૧૮૬૧ ને રોજ કાનુનો કરીને તારીખ ૧૨ મી માર્ચ ડિસેમ્બર સન ૧૮૬૧ ને રોજ સરકારી આજ્ઞામાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરી. સિંધૂનદીમાં ફરનારાં વાંઘાણું નોંધવાની કાનુનો કમિશનર સાહેબે તારીખ ૨૦ મી માર્ચ ડિસેમ્બર સન ૧૮૬૧ ને રોજ કરીને તારીખ ૨૭ માર્ચ ૧૮૬૨ ને રોજ સરકારી આજ્ઞામાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરી.

૨. આ કાનુનો પ્રમાણે આજી મુલ્કી કામ ચાલવું હવું પણ એક ખાનગી કંપનીની આગળોટા નદીમાં ફરે છે તે કંપનીના મુખ્યત્વારે કહ્યું કે હમારી કંપનીના પેલટ છે એવો સમજાવણી બતાવીને યોગ દાહાડ ઉપર પેલટની શી આપવાની હરકત કરી. નદીનાં મુખ ઉપર મોટો દીવા છે અને માર્ચે વાળ બે નહાના દીવા છે તેણે કરીને ઘણું આંધે લગી આડીની હાલ દેખાય છે અને તેજ પ્રમાણે ઘંડા ઉપરનો રસ્તો દેખાડવાસાથે ત્યાંમાં ખોટ લંગરી મુકી છે તેથી પણ આ કંપનીની આગળોટાને ફાયદો થાય છે. અને જે નાંણું પેદા થાય તે નદીના બંદાબસ્ત રાખવાસાથે વપરાય છે તેથી પણ તે આગળોટાને ફાયદો થાય છે. એ વાત ઉઘાડી છે માર્ચ ફીની માર્ફીનો તે દાવો કરે છે તે વાજબી નથી પણ ફાયદાના આધાર વગર ફી વજલ કરી રાકાતી નથી. વાંઘાણું નોંધવાની કાનુનો પ્રમાણે નહીં ચાલવા બાબત ફાયદા-સર રીતે શિક્ષા કરવાનો અખત્યાર ત્યાંમાં અધિકારીઓને આપવાસાથે પણ આજ્ઞાની જરૂર છે એવું નજરમાં આવે છે.

અમુજાએ હુકમ બંદગાન આલીનવાય મુસ્તેતાય

હજરત આનરબલ ગવરનર સાહેબ બાહાદુર

દર ઈન્લાસ કૌંસિલ.

લિટલટન હાલીઆક ખેલી સહેબ,

ડેપુટી સેક્રેટરી નિસબત સરકાર એઓની સહી.

મુક્રમ પ્રણા, કૌંસિલ કચેરી.

તારીખ ૧૮ મી જુલૈ સન ૧૮૬૨ ઈસવી.

(True Translation)

VENAYEK WASSODEW,

Oriental Translator to Government.

ముంబయి వేల్డస్టేషి వ హాజియోల్గినదదంధాకే
లసనళ్ళ ప్రిసిడింగన్.

బుదిగాన అల్ల నవాబు ముస్తజాబు రుబ్బరత్ అనగాబు
ల గవరనర సాదేబు బారుద్దుర బుజ్జరి ముంబయి యవర
కానూ, వకాయదీ మాదువ బాబుతు క్కాం సలన నియమద
ప్రకార కిళ్ళగి బరదిరువ అక్సిన మసూదేయనున్న అబ్దిప్రా
యదాగూ కారణ యిమనళ్ళ తపసీలు సరిత తప్రసిద్ధి ప
దిసీనానాగిరు తదే.

సింధునదియోల్గిన తిరిగాదువంధా రుదగిన రేబ్జిస్టరీ బాబుతు
రాంనూ ప్రిలబిల్ల ఫ్రి (అందరే మానకవనున్న తోరిసువ
భవనబాబుతు ఫ్రిలతేగదుక్కింబువవిషయద అక్సినమసూదే.

సింధుదేళ్ళదల్ల సింధునదియోల్గిన రాంనూ అనదిగి భ
తిరబందాగిర్ తుంబువంధా బుదికళ్ళల్ల తిరిగాదువంధా రుద
గునళ్ళ రేబ్జిస్టరీ విషయదల్ల రాంనూ అనదియోల్గిన యో
నకే ప్రిళ్ళగళ్ళల్ల కుక్కారు ప్రిలపిరన్న (అందరే మానకతోరితి
సువవరనున్న) యిందువ విషయదల్ల రాంనూ సదరీ రుదగు
నళ్ళ రేబ్జిస్టరీ బాబుతు రాంనూ ప్రిలపిర బాతే బాబుతు
యేలనకే ఫ్రిలయనున్న తేగదు క్కింబువ విషయదల్ల నియమ
రదాయిన తక్కుద్దు మత్తు సదరరూ బాబుతు రేబ్జిస్టరీ వి
షయదల్ల రాంనూ ప్రిలపిర బాతే విషయదల్ల ఫ్రిలయన్న
తేగదు క్కింబువ గూళ్ళక సింధు కమిషనరవారిందాదుకుమ
మాదలాద ప్రకార యేలనకే అమలదారించ నదిసలాదంధా
కేలసనళ్ళ బాబుతు అవరిగే బ్రిలమసిగిగింద విముక్త
పదిసతక్కుద్దు యుక్తవాగిరుత్తదేయాద్దరిందనిస్తేసువదేసేన్.

౧ సింధుదేళ్ళదల్ల సింధునదియోల్గిన రాంనూ అనదిగి
భతిరబందాగిర్ తుంబువంధా బుదికళ్ళల్ల తిరిగాదువంధా
ననళ్ళమీలవే యో అక్స ముంబూరాదు బళ్ళక ముంబే రేబ్జి
ద ప్రకార రుదగునళ్ళ రేబ్జిస్టరీ విషయదల్ల అధికారవనున్న
భువంధా అమలదారను అరుదగిన నంబరనున్న రాంనూ
తేబాబుతు వబ్బననరకమనున్న రాంనూ అరుదగిన రేబ్జిస్టరీ
యనున్న యావస్థళ్ళదల్ల మాదోనాగుత్తదో అస్థళ్ళవనున్న
తేలియువంతే అరుదగినమీలవే బరియ తక్కుద్దు అధ్వామో
ల్గికాక్కిమోత్త తక్కుద్దు.

౨ సదరరూ రుదగిన రేబ్జిస్టరీ బగిర్ అధికార పదకూ
దంధా మనుష్రేసు మీందు వదిలయనున్న యిష్టు అదరల్ల
సదరరూ ప్రకార తిరిగాదువంధా రుదగునళ్ళ రేబ్జిస్టరీ
నంబరు, వల్లను రాంనూ మా అలకన అధ్వామో అలకరకే
సరునళ్ళ రేబ్జిస్టరీ మాదజేకు. మత్తు సదరరూ ప్రకార
ద రుదగునళ్ళ బాబుతియల్ల అధ్వామో సరికల్ల, అధ్వా

మజ్జిలే.

రుదగిననంబరనున్న అదర
మీలవే బరియ తక్కు అధ్వా
మోల్గికాక్కిమోత్త తక్కుద్దు.

కేసరు, నంబరు వల్లను
ముంబూరాదు రేబ్జిస్టరీ.

నంబరివల్ల అధవా వబుననల్ల అధవా మా అలకన అధవా
మాలలకర తి నరు నల్లల్ల శ్లేరఫార అదల్ల నదరయూ బగ్గి
మన: రబ్బి స్థర మాదటిలకు.

రుదగినరీబ్బి స్థర మాదట
కబగ్గి మాలలకరు అబ్బ
మాదటకర్దు.

౩ యా అబ్బ ముల్లూరా గువ మూవ రదల్ల నదరయూ
ప్రకార త్రిగి గాదువ రుదగిన రీబ్బి స్థరు మామోల నాగిరవిద్యజ్జి
రుదగినల్ల రబ్బి స్థరనుల్ల యిదువ విషయ దల్ల అధికార పద-
కొం. దిరువంథా మనుష్యనకడే అంథా రుదగిన రీబ్బి స్థర
మాదువ విషయ దల్ల గల, అధవా నదరయూ ప్రకార ము
న: రబ్బి స్థర మాదువ బగ్గి గల అంథా రుదగిన మాలలక
ను అధవా మా అలకరు అబ్బల మాదటకర్దు.

దామివేయనుల్ల కళకొం.
దల్ల కొం నదగిన దామివే
యనుల్ల కళకొం కల
కర్దు.

౪ నదరయూ ప్రకార త్రిగి గాదువంథా రుదగిన మాల
కనాగల, అధవా మాలలకరాగల అబ్బల మాది నదరయూ
ప్రకార రీబ్బి స్థరైన దామివేయనుల్ల పదకొం. కర్దు. మ
త్తు నదరయూ ప్రకార పదకొం. దంథా దామివేయనుల్ల
కళకొం. దల్ల కొం నదగిన దామివేయనుల్ల కళకొం. ది
వ ప్రకార ప్పిల కొం. దొం. నాదరే దొం. రియలాద్దిలకు.

రబ్బి స్థరినా బాబలు ప్పిల
మొబలగు.

౫ నదరయూ ప్రకార త్రిగి గాదువ రుదగిన రబ్బి స్థరమా
దొం. నాదబల్లిక అంథా రుదగిన మాలలకను, అధవా మాల
కరు కళకొం. బరద ప్రకార ప్పిల యనుల్ల కొం. దటకర్దు. కాన్
సి. దరే.

యావ రుదగిన బాబలు వబ్బను ౪ పన్నిగి మొరది
ద్దరే అంథా రుదగిన రబ్బి స్థర బాబలు ప్రత్యేక దామివే
దీసి యి. ద దరసాలు. గరుపాయి.

రుదగిన బాబలు వబ్బను ౪ పన్నిగి మొరద్దాగిం.
పన్నిగి మొరదే యిద్దరే అంథా రుదగిన ప్రత్యేక దామి
దబగ్గి దరసాలు. శరుపాయి.

రుదగిన బాబలు వబ్బను ౨. పన్నిగి మొరద్దాగిం.
పన్నిగి మొరదే యిద్దరే అంథా రుదగిన ప్రత్యేక దామివే
బగ్గి దరసాలు. ౨ రుపాయి.

రుదగిన బాబలు వబ్బను ౧౪ పన్నిగి మొరదల్ల అం.
థా రుదగిన ప్రత్యేక దామివేద బాబలు ౨ రుపాయి ప్పిల
కొం. తు ౧౪ యనుల్ల నదరయూ ౧. పన్నిగి మొరదం. థా ప్రత్యే
క బొం. ప్పిల పన్నిగి బాబలు దరసాలు. ౨ అం.

ప్పిల యనుల్ల యారుతేగ
దుకొం. కర్దు. దాం. గూ
అదనుల్ల యారుతేగ
పుమయోగ పదిన కర్దు.

౬ నదరయూ ప్రకార రబ్బి స్థరమాదటకర్దు విషయదల్ల-
అధికార వల్లంథా మనుష్యనాగల, అధవా మనుష్యరా
గల రబ్బి స్థర బాబలు తేగదు కొం. చువంథా ప్పిల యనుల్ల
నింథ కమింశనర సాం. బరవరి. ద ప్పిల మా ౧౪ యను
వంథా కేలనకే పుమయోగ పదిన కర్దు.

రీబ్బి స్థర దామివేయనుల్ల
బి. దలదాగ్గి తొం. రి
కర్దు.

౭ నదరయూ ప్రకార త్రిగి గాదువంథా రుదగిన విషయ
దల్ల అబ్బల మాది దామివేయనుల్ల పదకొం. కర్దు. క
౮

మేలేలేదే శ్రీలక్ష్మణాగిరుతదష్టే . అంధా దామతేయసున్నా .
దత్తకబగ్గే అధికారమృగంధా అమలదారసు బేదలూని
సదరరూ రుదగిన మాత్రేకనాదరు, అథవా మాత్రేక
రాదరు అథవా కమాగ్రందర నాదరు బాబురమాదత్తకద్దు.

✓ సదరరూ ప్రకార తిరిగాదువంధా యావదదగిన
మేలవాదరు యో అక్షిణల్ల మేలేలేదే శ్రీదత్తకార నంబరు
ముంత్తాద్రసుబరియదే యిద్దరే, అథవా మోశికాగ్ని ప్రాత్ర
దేయిద్దరే, అథవా అంధా రుదగిన బాబురు దామతేయసు
పదశీల్యానానదిద్దరే, అథవా అంధా రుదగిన మాత్రేకను
సదరరూ ప్రకారది దామతేయసు మేలేలేదే శ్రీదత్తకార
బాబురు మాదదే యిద్దరే, అంధా రుదగిన మోబుమాలత
నాగిరువంధవసు, అథవా అనేక మాలతకాగిరువంధ
వరు రుదగిన రబ్బిష్టర బాబురు దామతేయసాపిరకాగ్ని
బగ్గే శ్రీదత్తకాగ్నివంధా మోబులగిన రత్నష్టరదంద
కపాత్రనాగతకద్దు. అబగ్గే సిద్ధదేవదల్ల అధికార నది
శువంధా మాబ్జిష్ట్రపనసమక్షవాగల, అథవా బుష్టసరి-
ష్టదీ పిలసన సమక్షవాగల, అథవా మాబ్జిష్ట్రపన అధికార
నదిసుత్తిరువంధా మసుష్ట్రపనసమక్షవాగల, నాబిలాద
రే, అంధా రుదగు, అదర సామాను దాంకూ యిద్ద సాము-
గ్రిగళు ముంత్తాద్రసు మారి సదరే దంపవను వసూలుమా
ద బేరు. మత్తు సదరే ప్రకార తిరిగాదువంధా రుదగినమా
త్రేకనాగల అథవా కమాగ్రందరనాగల సదరరూ ప్రకారయే
ష్ట వేళిల గున్ది మాదువనూ, అష్ట వేళిలల్ల అథవను సదర
రూ ప్రకారద దందక పాత్రనాగతకద్దు. పరంతు రింగేరూ
యిది అదల్ల గున్ది సాబిలే యావత్తారికి అనుత్తరదీ
అత్తారిల మోదలు గొండు మీందు ఆంగళనంత్తరయరద
నీలగున్ది ఘటపిలూనాదరే మాత్ర మన: దందక పాత్రనాగత
కద్దు.

యో అక్షిణ రుదమృగంధా
మల్ల యిది బగ్గే అన
త్తకాగ్ని.

క యో అక్షిణల్ల సిద్ధ దేవద కమిశనరవరికి కామాను
గళంసు మాదువవిషయదల్ల యావత్తకార అధికార గొడిల
నాగిదియో, అప్రకార కామాను గళంసు మాది వేళిల వేళిలద
అ కమిశనర సాహిబురదరు వృమా నయెనువ ప్రకార అంధా
స్థిలదల్ల అథవా సిద్ధనదియ ముబుద బుళిలరువ పిలగ్రామ
ద బుళియ ప్రిలపన, వ, ప్రిలపయో పన బాతేయను యిదత్త
కద్దు.

పిలగ్రామదల్ల అథవా
అగ్రామద బుళిల ప్రిలప
న, వ, ప్రిలప యో పన
బాతేయను యిదత్తకబగ్గే.

గ సెండు నదియ రు బ్రామది, అథవా పిద్ధివాది ముబుది
దహిలనువంధా ప్రత్యేకరుదగిన కమాగ్రందరను తననరుద
గిన బాబురు సామానిన ప్రతిపిన్నిన బాబురు మోబుత్తుప్రే
ప్రకార ప్రిలపయో యావత్ మసుష్ట్రపన అంధా ద్రసు ఆగదు.

రుదగిన ప్రిలపగొడిల
నాదల్ల ప్రిలపదత్తకద్దు.

కొలువబగ్గి అధికారకొదూఁడొగిరుత్తదూఁడొ అంధా మనుష్యునిగే కొదతక్కుదు. అప్రకార కొదూఁడొద బళిక సదరకూ మాగనదెద రుదగను వైయ్యవ బగ్గి సదరకూ ప్రికి మోట్ల ప్రిలపను సదరకూ కమాన్ దరనిగే కొరియవను.

సింధు నదియ రుబ్రామది, వ. జిద్దివాది ముఖ నబళిల ప్రిలపనవ, ప్రిలపనబొఁపన బొఁతే యను యదతక్కుదు.

౧౧ సింధు నదియ రుబ్రామది, వ. జిద్దివాదియ ముఖదెదరు దగను వైయ్యవాగ్గి దరవక్షదెల్ల యావభాగగళ్లరు కలు బిళిత్తదూఁడొ అభాగగళ్ల అందరి బూనతింగళ గనే తారెము మోదలు గొండు నవేంబర తింగళ గనే తారె యెవరిగి గిరుది బందర, వ. సింధు నది యిపుగళ్లదమి యాన అనదిగళ్ల గి బతెంబండు భూంబునిదంధా కొది గళ్ల యా అక్కినల్ల కుందే యావప్రకార కానూ గళ్లను మాదతక్కు బగ్గి సిద్ధద కమిశనరవరిగి అధికార కొదూఁడొ డొగిరుత్తదూఁడొ అప్రకార కానూ గళ్లను మాదివాగ్గి వాగ్గిగళ్ల కమిశనర సారెంబరవరు వృమాంతుకు వప్రకారద స్థలదెల్ల అంధా ప్రిలపన కాంనూ ప్రిలపనబొఁపన బొఁతే యను యదతక్కుదు.

సదరకూ ప్రకార కొది యొళిగే రుదగి నబగ్గి ప్రిలపనను కొదూఁడొ దెల్ల అబగ్గి బిళి తక్కు.

౧౨ ఫిలెయను తేగదు కొలువబగ్గి అధికార కొదూఁడొ డొగిరుత్తదూఁడొ మనుష్యునిగే సదరకూ ప్రకారద యం బిద కొది యొళిగింద కొదొ గువంధా ప్రత్యేక రుదగినక మాన్ దరను తన్న రుదగిన బాబలు సామానిన ప్రత్యేక పన్ని న బాబలు మొంబల్లు ప్రి ప్రకార ఫిలెయను కొదతక్కుదు. అప్రకార కొదూఁడొ దబళిక సదరకూ మాగనదెద రుదగను వైయ్యవ పద్దిత్త సదరకూ ప్రికి మోట్ల ప్రిలపను అంధాక మాన్ దరనిగే దొరియవను.

ఫిలెయను కొదదెల్ల అతక్కు.

౧౩ ఫిలెయను తేగదు కొలువబగ్గి అధికార కొదూఁడొ డొదంధా అమలదారనిగే సదరే ప్రకారద రుదగినకమాన్ దరను రుదగిన దేసి యుంద ప్రిలపనను కొదువ బాబలు కొదతక్కుదా ఫిలెయను కొదతక్కు త్రాల్లర మాదిదరి, అంధా సంగతియల్ల అంధా కమాన్ దరనిగే సదరే ఫిలెబాబలు మొ బలగిన రుత్తరక్ష దంద మాదతక్కుదు. మత్తు అమాతినబగ్గి నిధు దీక్షదల్ల రుసుము నదిగువంధా యావమాన్ ప్రిలపన సమక్ష వాదరూ, అథవా బున్దిగ అభిధి పిలిన సమక్ష వాదరు, అథవా మాన్ ప్రిలపన అధికార వను నదిగువంధా అమలదా రనబళి యల్లదరు సాచి త్రాదల్ల సదరే రుదగిన సామా ను, కాంనూ యుద్ధ సామగ్రిగళ్ల ముం త్రాద్దను మారిస దరి దంద వను వనూలు మాదతక్కుదు.

బరూరకంద ప్రకారసింధుకమిశనరవరు మనుష్యు రను నేమిస బరుదాల్ల ది అంధవరను కిలిన దింద తేగియ బాబుదు. మత్తు కానూ గళ్లను

౧౪ యా అక్కి నొళిగిన రూపు గళ్లను అమల నొళిగి తరువదదేసి యుంద బరూరకంద ప్రకార వాగ్గి వాగ్గిద ల్ల మనుష్యునన గల, అథవా మనుష్యునన గల నేమిస త్త కలుగూ కాంనూ అంధవరను కిలిన దింద తేగియ తక్కు

బగూత్రం. గూ బురూరకం దుత్తి కానూనగళను మూడతక్కు
బగూత్ర ముత్తు అమనగళుల్ల పేరభార మూడతక్కు బగూత్ర ముత్తు
రద్దు మూడతక్కు బగూత్ర సింధుదకమిశ్వనరవరు అధికాళ వనల్ల
శ్రవరాగిర తక్కుద్దు. వరంతు రిలంగే రూ యిసి అదల్లా, సదరరూ
ప్రకారం యావత్తు కానూనగళు, దాం. గూ యా అక్కినమీ
అందరుదగిన రజిష్టరీ బాబతు ఫిలెయను అక్కినదు శిూళ్లక
విశ్వయదల్ల అనువంధా మనుష్యరీ నీల ముఘూరీలగళు, యిపు
గళయవత్తు ను సరకారి గేర్పు పిసూళగే ప్రసిద్ధ పదిస బిలెకు.

౧౪ గలబతిస రజిష్టరీ విశ్వయదల్ల దాం. గూ నియ నదిలె-
యూళగే దాం. గూ అనదిలె బ్దలెలబరువదర మూలవాసి-
లుం. బువంధా బాదిలె యూళగే రుదగిన బగేత్ర ప్రిలపనను శిూ
దువ బాబతు ఫిలెయను అక్కినదు శిూ. బువ విశ్వయదల్ల సింధు
కమిశ్వనరవర దుకు మిన మీ అందరీలన నదిస. తక్కుంధా మ-
నుష్యరీ ప్రిశి యావ మనుష్య నాదరు, రుదగిన రజిష్టరీ వి
శ్వయదల్ల సదరరూ కమిశ్వనర సాదీలరవరంద తారీలెము.
నీల మూదీ దిక్కు బరశనగళునీల దివకు కానూనగళను రూయి
సూలెనాద్దను తారీలెము. నీల బూత్రీనీవారి శనగళునీల దివకు-
నరకారి గేర్పు పిసూళగే ప్రసిద్ధ పదిసూలెనాగిరువ ప్రకారం
గూ అమనగళ ఆధారం మీలంద ముత్తు సింధు నది ముఖదప్రే
లపర బాత్రీలెవిశ్వయదల్ల ను. దరిలె కమిశ్వనరవరంద తారీలె
౨౨ నీల మూదీ నవే బరశనగళునీల దివకు కానూనగళను రూ
యిసూలెనాద్దను తారీలెము. నీల మూదీ దిక్కు బరశనగళునీల
దివకు నరకారి గేర్పు పిసూళగే ప్రసిద్ధ పదిసూలెనాగిరువ ప్ర
కారం దాం. గూ అమనగళ ఆధారం మీలంద యావ కిలన వనల్ల
దరు ప్రమాణీల తనవాసి మాత్ర మాడూలెనాగిరువ అధవా
అప్రకార మూడతక్కు రుకుము శిూడూలెనాగిరువ మాత్ర అబ
గేత్ర సదరరూ మనుష్యరీ మీలె ఫియూరంద అధవాదాదే అ
ధవాబుట్టి నదిస తక్కు బగిన అధవా శిక్కినెల్లద తక్కు బిూకలెము
సూళగింద విముక్త పదిసల్ల ప్రివరాగిరు తారీలెదు తిళయ-
తక్కుద్దు.

౧౬ యా అక్కిన శనగళునీల యికువి.

తింగళ

తారీ

అక్కిన భువాతు.

బగే అమల సూళగే బరతక్కుద్దు.

అభిప్రాయ దాం. గూ కారణ యమనగళుప్రపశిలెలు

సింధుదకమిశ్వనర సాదీలరవరు, తారీలెము. ౨ నీల మూ
దీ నవే బరశనగళునీల దివకు సిద్ధు నదిలె ముఖద ప్రిలపన
త్రీల బాబతు కానూనగళను రూ యిసి అమనగళను తా
రీలెము. నీల మూదీ దిక్కు బరశనగళునీల దివకు నరకారి గేర్పు
పిసూళగే ప్రసిద్ధ పదిసల్ల సదరరూ నదిలె యూళగే తిరినా

మూదీ అమనగళుల్ల పేరభా
రను మూడబతుదు

సింధుదకమిశ్వనరవరకు
కుమిన మీలంద కిలన
దిక్కు తక్కుంధా మనుష్యరు
ఫిలెము. తా త్తును అక్కి
దుశిూ. బువ బాబతియ
అక్కినదిలె. తా కిలనగళ
బిూకలెము సూళగింద
అంధవరనా ముక్త పది
స తక్కు బగేత్ర.

దువంధూ ఉదగిశరజ్జి స్థిరీ పెషయదల్ల త్తారిఁబ్బునేమాకే
దిశ్శంబరశనంబునీ దివకు శానూన గళనూరరా యనిఅవు
గళనూర త్తారిఁబ్బునే మాకే బ్రాగ్గినేవారిశనంబునీ దివకు
శరశారి నేర్పి పనూళగే ప్రసిద్ధ పడినదరు.

౨ యా శానూన గళ ప్రశార యవత్తినవరిగే కేలకువనూ
నదిసూఁజాయు. అదరీ బాసగి శంపనీ యవర స్త్రీమరు
గళు (అందరీ హోగోరుదగగళు) నదియోళగే త్తరిగాడు
త్త్ర యరువద్దరింద అశంపనీయ యేబు. పను తన్నశంపనీయ
స్త్రీలపరు యరుత్తారిఁబనబబు కేళ కేలవు దివకు గళకేళగే
స్త్రీలపర బాబుతు ఫ్లేయనూ నీరాదలకే రురకతు మాదిదను.
నదియ ముంబాగద మేరీ కాంనూ మోళ పానూరకదీయ
రదునూ దివగళు యరువద్దరింద బరుళ అంతరదవరిగే బా
దియరుద్దు కానిసువదల్లదే అదదండి మాగనవనూ తోరి
నువదరదీసీయింద అస్త్రీళదల్ల బోపనూనిందిరిసూఁజాగి
రుత్తదీ. అద్దరింద అదరీందలూ అశంపనీయ వత్తస్త్రీమరి
గే వుపయోగవచ్చుదిసుత్తదీ. మత్తు. మత్తన్న వాదంధూరు నావు
నదియ నూకా యితక్కులగే బరుశ్రీసుత్తదీ. అదరిందలూ
నదరీ స్త్రీమరిగే పోయిదే అసుత్తదీ. అదప్రయుక్త ఫ్లేబా
బుతు మాఫినబగే అవరూదావే మాదుత్తరీ అదునాయ
రితీగే అసునరిసూఁజాగిరువదిల్లపకాయ కాదిదే అధా
రదహోతుఫ్లేయనూ వనూబు మాదలకే బరూదిల్ల.
ఉదగిశరీలస్థిరీ బాబుతు శానూన గళ ప్రశారనదియదిద్దల్ల
కాయదీశీర నీక్తీయనూ నీమిసువ విషయదల్ల అల్లన అధికా
రక్తరీగే అమిత్రీర హోదువ బగే యా అస్త్రీ బరూగాగిరు
త్తదీ. బదాగి తోరిరుత్తదీ.

బముబ్బ బేరుకుమ బుదిగాన అల్ల
నహుల ముస్త్రాబురు బురత్ర అనరబ
ల్లగవరనర సోరీబ బూరుద్దురదర
యబులాన శ్శాంసల.

ముక్తామ ముక్తేశాంసల) అవలపనదూల ఒకబేలర సోరీబ,
కబ్బేరి త్తారిఁబున మాకే దీమపిసేత్ర బారిసనబ తనరశార
బులాయిననంబు.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.